

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/694

Karar No : 1982/384

2241 sayılı yasa'nın 19. maddesi
 uyarınca yapılan başvuru sonucu görevli ya
 gı yeri belirlendikten sonra verilen görev
 sizlik kararının kaldırılması gerektiği hk

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Nevzat Gök

O L A Y : EM-AŞ matbaası sorumlu ^{Su}çun sanığının 31.5.1978 günü (Nurhak Şehitler

ni) anıyoruz) ve (Halkın Kurtuluşunun yolu proleterya bayrağı altında birleşmek) başlıklı ve Halkın Kurtuluşu ibareli olarak bastırıldığı broşürlerde 31.5.1971 tarihinde Nurhak Dağlarında devlet kuvvetleriyle çatışmaya girip bu çatışmada ölen ve çeşitli suçlardan aranan Sinan Cengil, Kadir Munga ve Alpaslan Özdoğan'ın ölüm yıldönümü nedeniyle adı gençler anılarak yüceltildikleri böylece halkı kanunlara karşı itaatsizliğe, kin ve adavete tahrik edildiği ve ayrıca komünizm propagandası yapıldığı iddia olunarak TCK'nun 142/1., 312/1-2. maddelerine göre Ankara C. Savcılığı'nca hakkında kamu davası açılmıştır.

Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 29.12.1978 gününde, 1978/234-369 sayılı ile; suçun Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik sıkıyönetim ilanına neden olan şiddet olaylarından bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi, 8.7.1980 gününde, 1980/631 sayılı ile; suçun, sıkıyönetim ilanından önce işlendiği ve sıkıyönetim ilanına neden olan olaylardan bulunmadığı görüşü ile 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmasına karar vermiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, 17.11.1980 gününde, 1980/287-400 sayılı ile; suçun, M.G.K.'nin 7 Numaralı Kararı'nın 4. maddesi ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b. maddeleri kapsamında komünizm propagandası yapmak suçu, sıkıyönetim ilanından üç aydan önce 31.5.1978 gününde işlenmiş ise de bu suçun Anayasa'nın belirlediği cumhuriyeti ve dayandırıldığı temel ilkeleri hedef alması bakımından sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı görüldüğünden Askeri Yargı yerini görevli bularak başvurunun reddine karar verilmiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi, 10.3.1981 gününde, esas 1980/631, karar 1981/290 sayılı ile; sanığa atılı suçun, sıkıyönetim ilanından üç aydan daha önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla

bağlantılı olmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Faşkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y. İsmet Ayer, Yaşar Çiftçi, Hasan Çelikkale ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı, 21.6.1982 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Yasaya aykırı kararın yazılı emir yoluyla bozulması ve Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünceleri yazılı olarak okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuşganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun yasa ve yönetime aykırı kararın kaldırılması gerektiği biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Yukarıda açıklandığı gibi, Adli Yargı yerinin görevsizlik kararı üzerine dosya kendisine gelen sıkıyönetim askeri mahkemesi, görevli yargı yerinin belirlenmesi için, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuş Mahkemiz Ceza Bölümüne de davada Askeri Yargı yerinin görevli olduğu saptanarak sıkıyönetim askeri mahkemesinin başvurusu reddedilip görev konusu kesin olarak çözümlenmiştir.

Görev konusunun kamu düzenine ilişkinliği nedeniyle yargılamanın her evresinde gözönünde tutulması, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belirleyen kararın an sonra da yönetime ilişkin, özellikle görev konusunu düzenleyen yasa değişiklikleri olmuşsa yargı mercilerinin (aksine bir hüküm konulmamışsa) bu yasa değişikliğinin gözönünde tutmaları doğaldır.

Ancak, Uyuşmazlık Mahkemesi kararı, 1402 sayılı sıkıyönetim Yasası'nda 2301 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten sonra ve değişiklik gözönünde tutularak verilmiştir.

Bu durumda Uyuşmazlık Mahkemesi kararları kesin ve bağlayıcı nitelikte olduğundan, sıkıyönetim askeri mahkemesinin ikinci kez verdiği görevsizlik kararının yasa ve yönetime aykırılık yönünden kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde görülmesine, bu nedenle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 10.3.1981 günlü, 1980/63 1981/290 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 21.6.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Kenan Terzioğlu

K. Terzioğlu

Üye

İsmail Öğuz

İ. Öğuz

Üye

Nevzat Doğan

N. Doğan

Üye

Y. İsmet Ayer

Y. İsmet Ayer

Üye

Yaşar Çiğdemioğlu

Y. Çiğdemioğlu

Üye

Hasan Celidkale

H. Celidkale

Üye

Nail Yücel

N. Yücel

G/T.